

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 805/2015
26.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље В.П. из К., чији је пуномоћник М.С., адвокат из К., против туженог З.т. а.д. из К., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 438/14 од 14.01.2015.године, у седници већа одржаној дана 26.11.2015.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 348/14 од 14.01.2015.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 564/13 од 21.10.2013.године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље В.П. из К., којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог З.т. а.д. из К. број 80-08/09 од 13.08.2009.године, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу пресудом Гж1 348/14 од 14.01.2015.године, одбио је као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 564/13 од 21.10.2013.године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09) који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) па је нашао:

Ревизија је неоснована.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, тужиљи која је била у радном односу код туженог, који обавља делатност у области ауто-индустрије на неодређено време од 1980.године и почев од 01.04.2005.године радила на радном месту специјализованог радника 1 (шивач) почев од 01.05.2007.године на радном месту специјалиста 3 (контролор процеса), а почев од 10.06.2009.године на радном месту контролора 2, по занимању кофекционар трећег степена радни однос код туженог престао јој је на основу решења о отказу уговора о раду број 80-08/09 од 13.08.2009.године и то на основу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду због престанка потребе за њеним радом услед организационих промена изазваних недостатком, смањењем обима посла код послодавца, а у циљу рационализације броја запослених и односа у број запослених, уз исплату отпремнине. Услед глобалне финансијске кризе дошло је до смањења обима послова, а тиме и до смањења прихода, па се појавио вишак запослених и то је условило да се донесу код тужене Програми решавања вишка запослених и то: 26.01.2009.године, 30.06.2009.године и 29.12.2010. године. Према Програму решавања вишка запослених од 29.01.2009.године 38 запослених оглашено је технолошким вишком, а по Програму од 30.06.2009.године 15 запослених, међу којима је и тужиља на пословима контролора 2. Програму решавања вишка запослених, претходила је одлука председника Управног одбора туженог број 77/09 од 26.01.2009.године којом је утврђено да је код туженог потребно урадити нову макро и микро организациону шему са циљем рационализације, а одлуком председника Управног одбора бр. 94/09 од 27.05.2009.године утврђено је да се њоме потврђује предлог макро и микро организационе шеме која чини саставни део ове одлуке. Одлуком председника Управног одбора број 95/09 од 27.05.2009.године утврђено је да је неопходно спровести поступак исказивања вишка 15 запослених из режије у року од 60 дана од дана доношења одлуке. Поднесцима од 26.06.2009.године упућених Националној служби за запошљавање, Самосталном синдикату, Министарству рада и социјалне политике, тужени је извршио обавештавање да се покреће поступак утврђивања вишка запослених у складу са одредбом члана 155. став 2. Закона о раду. На седници одржаној дана 30.06.2009.године Управни одбор туженог донео је Програм решавања вишка запослених којим је у тачки 2. описао промене које су довеле до вишка запослених; у тачки 3. активности у току поступка утврђивања вишка запослених и укупан број вишка запослених од 15 поорганизационим целинама међу којима је и тужиља у табели под редним бројем 2. (за које је као основ утврђивања вишка запослених наведено смањење броја извршилаца); тачком 4. утврђени су критеријуми за утврђивање вишка запослених дефинисани Општим Колективним уговором и чланом 90. Правилника о раду, а који се имају применити при утврђивању вишка запослених, а чији статус није могуће решити неком од мера за запошљавање. У овој тачки између осталог утврђено је да радно-правни статус запослених који су исказани као вишак није могуће решити премештајем на друге послове, упућивањем на рад код другог послодавца, преквалификацијом или доквалификацијом, са непуним радним временом или неком другом мером, због чега ће истима бити отказан уговор о раду у складу са законом; делатност послодавца је 100% шивачка и тужени није имао услова нити пак могућности да тужиљу оспособи за рад на другим пословима, нити да јој посредством Националне службе за запошљавање обезбеди рад код другог

послодавца. Рад тужиље, а и других запослених на пословима контролора 2 оцењен је од стране непосредног руководиоца Р.И., као и Ж.М. руководиоца сектора квалитета, који су у поступку пред судом саслушани у својству сведока, с тим што је Ж.М. резултате запослених разматрао уназад годину дана, а непосредни руководиоца Р.И. је имао задатак да изврши оцењивање радника целе службе контроле квалитета; оцењивао је рад запослених од годину дана која је претходила години у којој је вршено оцењивање; 5 запослених, а међу којима је била и тужилја, а остварили су мањи број поена. Проглашени су технолошким вишком на основу писаних оцена резултата рада запослених од 12.06.2009.године, који су потписали оба руководиоца и Ж.М. као руководиоца Сектора квалитета и Р.И. као непосредни руководиоца, тако да је укупан збир оцена тужиље 29, извршилаца В.Ј. 29, Љ.С. 29, Р.Б. 25, З.Ј. 23, П.П. 32, М.П. 32, И.М. 31. Дописом од 07.07.2009.године, тужени се обратио синдикатима и Националној служби за запошљавање ради давања мишљења о Предлогу програма решавања вишка запослених. У оцени Програма решавања вишка запослених дописом од 10.07.2009.године Национална служба за запошљавање навела је да није могуће обезбедити ни једно од права предвиђених одредбом члана 154. и 155. Закона о раду, те да Филијала К. није у могућности да путем поседовања обезбеди запослење запосленима код другог послодавца који су исказани као вишак. Самостални синдикат се није изјашњавао на достављени текст програма, већ је у сврху изјашњења дописом од 08.07.2009.године тражио до туженог као послодавца достављање података и извештаја о пословању туженог. Приликом утврђивања вишка запослених који су вишак у односу на тужилју није било дискриминације према животној доби од 47 година, јер у оквиру броја од 15 запослених који су оглашени вишком по истом програму обухваћени су и запослени који су у односу на тужилју млађи (С.А. 29, Б.Р. 38) и други запослени који су приближних година као и тужилја И.К. 44 године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право, одредбе члана 153, 154, 155, 158. и 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05), када су одбили као неоснован тужбени захтев тужиље за поништај решења о отказу уговора о раду.

С обзиром на наведено постојао је оправдан разлог да тужилји буде отказан уговор о раду као технолошком вишку у смислу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду, па је побијано решење о отказу уговора о раду законито.

Наиме, тужени је правилно спровео поступак утврђивања вишка запослених, јер је услед економских, технолошких и организационих промена изазвани светском кризом у ауто индустрији, дошло до смањења потражње и то имало за последицу да код туженог престане потреба за 15 запослених, међу којима и тужилја. Ови запослени оглашени су вишком, јер није било могућности да им се обезбеди ни једно од права утврђених чланом 154. и 155. Закона о раду, а што је утврђено и оценом Програма решавања вишка запослених од стране Националне службе за запошљавање Филијале у К. од 10.07.2009.године. Правилно нижестепени судови налазе да је оцењивање тужиље као и осталих запослених на пословима контролора два спроведено у потпуности у складу са

одредбом члана 38. и 39. Општег колективног уговора и одредбама члана 90. до 94. Правилника о раду туженог од 20.05.2005.године (пречишћен текст из новембра 2009.године).

Наиме, у ситуацији када тужени проблем вишка запослених код туженог није могао решити мером скраћивања радне недеље, то је поступак решавања вишка запослених наставио по програму решавања вишка запослених од 26.01.2009.године доношењем предлога овог програма, који је био достављен Националној служби за запошљавање и репрезентативном синдикату на мишљење, а стручни тим Националне службе за запошљавање закључио да је програмом обухваћено 15 запослених, којима тужени није могао да обезбеди ни једну од права утврђених чланом 154. и 55. Закона о раду, а ни путем посредовања филијале није могло да им се обезбеди запослење код другог послодавца. Стога је одлуком Управног одбора од 13.07.2009.године потврђен програм решавања вишка запослених по одлуци Управног одбора од 30.06.2009.године.

Такође, правилна је оцена нижестепених судова да тужени није повредио процедуру утврђивања вишка запослених, када је тужиљи на пословима контролора где је дошло до смањења броја извршилаца правилном применом одредбе члана 179. тачка 9. Закона о раду тужени отказао уговор о раду. Претходно применом критеријума прописаних Општим колективним уговорима, поред осталог и резултата рада, тужиља је оцењена нижом оценом од запослених на истим пословима, па како јој је исплаћена отпремнина сагласно члану 158. наведеног закона, то је истој радни однос законито престао.

Неосновано се наводима ревизије указује на погрешну примену материјалног права од стране нижестепених судова-одредбу члана 155. тачка 4. Закона о раду и члана 39. Општег колективног уговора и у вези са тим погрешан закључак о правилној спроведеној процедури отказа, јер Програм не садржи критеријуме за утврђивање вишка запослених, јер поступак оглашавања тужиље технолошким вишком спроведен је у законитом поступку, правилном применом критеријума за утврђивање статуса технолошког вишка, те је побијаним решењем тужиљи законито отказан уговор о раду.

Наводи ревизије не доводе у сумњу правилност побијане другостепене пресуде, па је Врховни касациони суд на основу члана 405. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић,с.р.**